

Уикипедия и уики технологии

Вася Атанасова
(Потребител: Spiritia)

Снимка: Григор Гачев,
Wikimedia Commons

Въведение

Въведение

Фаза на дизайн

Цели

Компетенции

Програма

Оценяване

- Уикипедия на български:
 - Създадена през декември 2003
 - Брой говорещи езика: ~ 9.1 млн
 - #33 по бр. статии (~122 000)
 - #21 по бр. говорещи езика (76.50)
 - #24 по бр. редакции/статия (28.76)
- Университетски проекти в БГ-У:
 - Организиран от есента на 2007/2008
 - В 3 български университета
 - По 5 различни дисциплини

Карта: NuclearVacuum,
Wikimedia Commons

Въведение

Въведение

Фаза на дизайн

Цели

Компетенции

Програма

Оценяване

- Заглавие “Уикипедия и уики технологии”

NB! Това е първият университетски курс в България, специално посветен на Уикипедия и уикитата.

- Лектори: докт. Вася Атанасова (Spiritia)
проф. Станимир Стоянов

- Институция-домакин:
Факултет по математика
и информатика,
Пловдивски университет
“Паисий Хилендарски”

Дизайн на курса

Въведение

Фаза на дизайн

Цели

Компетенции

Програма

Оценяване

- Теоретични педагогически основи в книгата “Дизайн на университетския курс” от д-р Румяна Пейчева-Форсайт, УИ на СУ, 2002
- Изследване на голям брой научни статии за ролята на уики и Уикипедия в обучението
- Проучване на съществуващи учебни програми
 - <http://en.wikiversity.org/wiki/Wikipedia/syllabi>
 - “Using Wikipedia as a teaching tool: Sample syllabus”
- Публично обсъждане с други уикипедианци
- Собствен опит ☺

Цели на курса

Въведение

Фаза на дизайн

Цели

Компетенции

Програма

Оценяване

- Общи цели на курса:
 - Да изгради **задълбочено разбиране** за философията и технологията на уики/Уикимедия.
 - Да насърчи **допринасянето** към проектите на Уикимедия в рамките на обещаваща целева група.
 - Да представи възможностите за **приложение на уики технологиите** в други релевантни контексти.
- Конкретни цели:
 - Да дискутираме някои **проблеми и тенденции** в Уикипедия и уикипедианската общност.
 - Да се улесни придобиването на **знания и умения** нужни за ефективна употреба на уики/Уикипедия.

Очаквани компетенции

Въведение

Фаза на дизайн

Цели

Компетенции

Програма

Оценяване

- Знания за:
 - Ключови принципи и политики на Уикипедия,
 - Основните правила за редактиране и организиране на съдържанието,
 - Особеностите на свободното съдържание, свободния софтуер и лицензи в Интернет,
 - Критерии за значимост на темите на статии в Уикипедия,
 - Критерии за енциклопедичност на текстовото съдържание и мултимедията.

Очаквани компетенции

Въведение

Фаза на дизайн

Цели

Компетенции

Програма

Оценяване

- Умения за:
 - Свободна навигация и употреба на всички функционалности на уики,
 - Адекватна употреба и цитиране на Уикипедия като източник на информация,
 - Критично оценяване на използваните източници на информация,
 - Изразяване в енциклопедичен стил,
 - Създаване, редактиране, форматиране на уики страници, таблици, шаблони, мултимедия и т.н.,
 - Инсталиране, конфигуриране и администриране на уики.

Учебна програма

Въведение

Фаза на дизайн

Цели

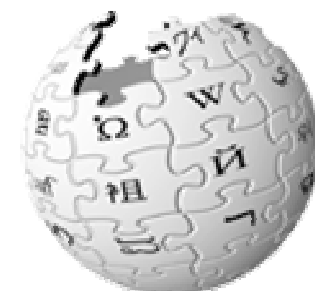
Компетенции

Програма

Оценяване

- **Тема #1: Въведение**

- Енциклопедиите – дефиниция, видове, история по света и в България.
- Уикипедия като енциклопедия и доброволческа общност. Философия и технология на уики. История на Уикипедия. Сродни проекти на Фондация Уикимедия.
- Навигация. Елементи от интерфейса, именни пространства, търсене, последни промени.
- Регистрация. Настройки. Лично пространство.

УИКИПЕДИЯ
Свободната енциклопедия

Учебна програма

Въведение

Фаза на дизайн

Цели

Компетенции

Програма

Оценяване

- **Тема #2: Режим на редактиране и синтаксис**
 - Редактируеми именни пространства.
 - Режим на четене и на редактиране, менюта, история, списък за наблюдение. Малка промяна, резюме, предварителен преглед.
 - Раздели, команди за форматиране, отстъпи, списъци, съдържание. Препратки, категории, междууикита.
 - Цитиране на източници.
 - Преместване и пренасочване на страници.

Учебна програма

Въведение

Фаза на дизайн

Цели

Компетенции

Програма

Оценяване

- **Тема #3: Принципи на писането в Уикипедия**
 - Възможност за проверка, Неутрална гледна точка, Без оригинални изследвания, Биографии.
 - Критерии за значимост.
 - Съставяне на определения на понятия.
 - Особенности на енциклопедичния стил на писане:
 - *структуриране ,*
 - *пунктуация,*
 - *глаголни времена,*
 - *придържане към темата,*
 - *времеви референции,*
 - *ситуиране в контекст,*
 - *безличен изказ,*
 - *ясно обозначаване на*
 - *без двусмислени изрази,*
 - *пропуските.*

Учебна програма

Програма

- **Тема #4: Правни и авторскоправни въпроси**

- Авторски права. Свободен софтуер и свободни лицензи.

- Лицензионна политика на Уикимедия за текстове и мултимедия.

- Условия за ползване и допринасяне.

- Преводи от други версии на Уикипедия и външни източници.

Гост лектор: Адвокат, специализирал в авторски права.

Учебна програма

Въведение

Фаза на дизайн

Цели

Компетенции

Програма

Оценяване

- **Тема #5: Уики етикет и психология**

- Общуване и взаимодействие.
Добронамереност, цивилизованост, консенсус, управление на конфликти.
- Психология на уики общността.
Inclusionism, deletionism, immediatism, eventualism, и т.н.
- Беседи към статии / потребители, “Разговори”.

Илюстрация: Barracocco,
Wikimedia Commons

Гост лектор: Колега уикипедианец с опит в борбата с вандали, тролове, спамъри и в privacy issues.

Учебна програма

Въведение

Фаза на дизайн

Цели

Компетенции

Програма

Оценяване

- Тема #6: Мултимедия
 - Критерии за енциклопедична илюстрация.
 - Политики в Общомедия. Лицензиране (отново 😊).
 - Създаване и споделяне на мултимедия. EXIF данни.

Интензивна практика. Например, посещение на музей или публично събитие и създаване на илюстративно съдържание за статиите в Уикипедия.

Учебна програма

Въведение

Фаза на дизайн

Цели

Компетенции

Програма

Оценяване

- **Тема #7: Организация на информацията**
 - Категории, списъци, шаблони.
Уикипроекти и портали.
 - Видове шаблони, видове параметри.
Динамична и статична употреба.
Парсерни функции.
 - Специални страници и дневници.
 - Именно пространство MediaWiki.
Превод и локализация на интерфейсите
съобщения.

Учебна програма

Въведение

Фаза на дизайн

Цели

Компетенции

Програма

Оценяване

- **Тема #8: Потребителски групи и права**
 - Основни потребителски групи: анонимни, автоматично потвърдени, администратори, бюрократи, ботове.
 - Основни административни права: защита, блокиране, изтриване.
 - Други потребителски групи и права.

Снимка: Arria Belli,
Wikimedia Commons

- *Гост лектор: Оператор на бот*

Учебна програма

Въведение

Фаза на дизайн

Цели

Компетенции

Програма

Оценяване

- **Тема #9: Уикитата отвъд Уикипедия**
 - Сродни проекти на Уикимедия.
 - Приложения на уикитата в бизнеса и образованието.
 - Wikia.com.
 - MediaWiki и други уики дистрибуции.
- **Тема #10: Инсталация на уики**
 - Инсталация на уебсайт с MediaWiki.
 - Конфигуриране с разширения.

Оценяване

Въведение

Фаза на дизайн

Цели

Компетенции

Програма

Оценяване

- **Изпълнение на задачи:**
 - по време на занятия, в това число:
 - активно участие в дискусии,
 - за самостоятелна работа, в това число:
 - запознаване с учебни материали,
 - написване на статия в Уикипедия,
 - мултимедийна задача в Общомедия.
- **Тест за проверка на знания**

Въведение

Фаза на дизайн

Цели

Компетенции

Програма

Оценяване

Снимка: SarcasticIdealist
Wikimedia Commons